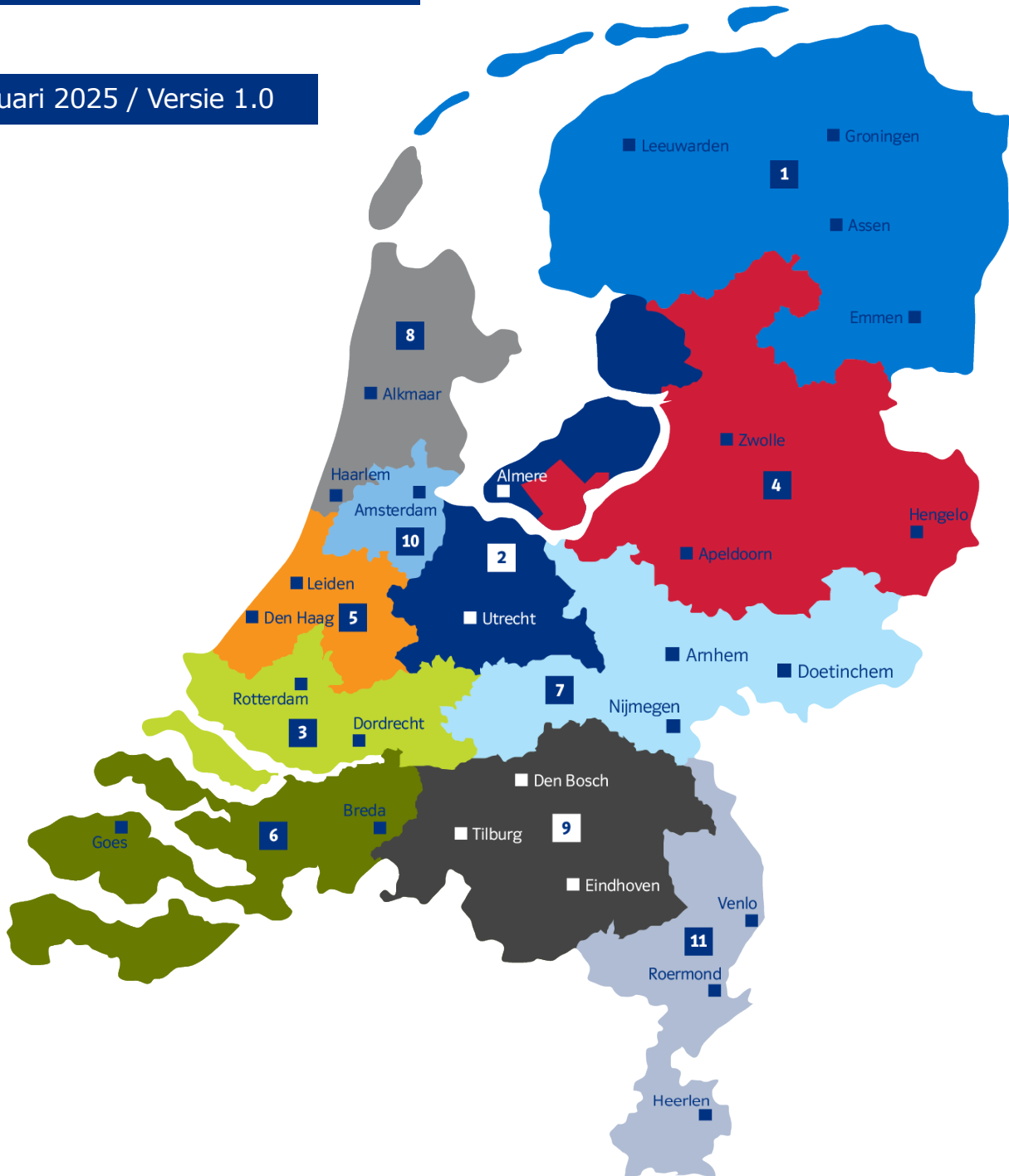

Rapport onderzoek Wajong 2024

SMZ/BC&K Auditorenteam

Januari 2025 / Versie 1.0

Inleiding

In deze inleiding wordt ingegaan op de kwaliteit van de beoordeling en vaststelling van de Wajong-uitkering en er is een beknopte samenvatting van het Wajong onderzoeksrapport 2024 opgenomen. Je leest meer over de aanleiding voor het onderzoek, de opgedane bevindingen, de betekenis van de bevindingen, en hoe we deze kennis opnemen in ons kwaliteitsmanagementsysteem en bijbehorende leercirkels. In tegenstelling tot het rapport (dat door de afdeling Business Control & Kwaliteit van SMZ is opgesteld) is deze inleiding tot stand gekomen in samenspraak met het Centraal Expertise Centrum SMZ en HRM & Communicatie SMZ.

Introductie

Op dit moment (december 2024) ontvangen 246.000 burgers van UWV een Wajong-uitkering. Er zijn verschillende soorten Wajong-regelingen. Dit komt omdat de wetten en regels elkaar zijn opgevolgd en in de loop der jaren zijn veranderd. Vanaf 1 januari 2015 is er alleen nog recht op een Wajong-uitkering als mensen van jongs af aan als gevolg van een ziekte of een handicap, geen mogelijkheid hebben om zowel nu als in de toekomst te kunnen werken. Voorliggend rapport gaat dus over de beoordeling gebaseerd op de Wajong-wetgeving vanaf 2015.

Door middel van de Sociaal Medische Beoordeling wordt door UWV vastgesteld of iemand recht heeft op de Wajong2015. Deze beoordeling wordt uitgevoerd door een verzekeringsarts en een arbeidsdeskundige. Als uit deze beoordeling blijkt dat er geen mogelijkheden zijn om nog te werken en deze ook niet te ontwikkelen zijn, dan heeft iemand recht op een Wajong-uitkering. Daarna dient de hoogte van de uitkering juist te worden vastgesteld. De hoogte van de Wajong-uitkering is 75% van het minimum(jeugd)loon. In tegenstelling tot de WIA- en ZW-uitkeringen speelt de dagloon geen rol bij het vaststellen van de hoogte. De uitkering kan worden opgehoogd met een toeslag voor hulpbehoevendheid naar 85% of 100% van het minimum(jeugd)loon. De afgelopen jaren heeft UWV gemiddeld tussen de 8.500 en 10.500 Wajong-aanvragen per jaar behandeld.

Aanleiding voor dit onderzoek

We vinden het belangrijk dat onze cliënten zich gezien, gehoord en geholpen voelen. Met deze onderzoeken achterhalen we wat we kunnen verbeteren in onze dienstverlening. Denk hierbij aan specifieke onderdelen van de kennis en kunde die nodig is om een Wajong-beoordeling goed te kunnen doen. Om deze kennis en kunde te verbeteren worden de uitkomsten van dit onderzoek gebruikt om onze opleidingen, ons beleid en onze sturingsgesprekken te verrijken en fouten te constateren en te herstellen.

Dit onderzoek gaat over de kwaliteit van de Wajong-beoordelingen en vaststellingen: volgen wij in onze dienstverlening en onze interne samenwerking de juiste procedures en richtlijnen? En, doen we dat goed? Met andere woorden: we benaderen vanuit de UWV-procedures en richtlijnen en vanuit de wet of de beoordeling juist, onjuist of nader te bepalen is. Op basis hiervan kunnen wij ons dagelijkse werk verbeteren. Als we niet met zekerheid kunnen vaststellen dat de beoordeling juist of onjuist is, zeggen we 'nader te bepalen'. De bevindingen geven dan ook geen direct antwoord op de vraag of de cliënt de uitkering ontvangt waar hij al dan niet recht op heeft, en hoe hoog de impact is.

Het betreft hier een steekproef van 295 cliënten vanuit een totaal aantal beoordelingen van 2.535 cliënten uit de periode van 1 augustus 2023 tot 1 november 2023. Bij deze Wajong-beoordelingen waren drie typen professionals betrokken: de verzekeringsarts, de arbeidsdeskundige en de procesbegeleider.

Algemene conclusie t.a.v. de kwaliteit naar aanleiding van het rapport

In zijn algemeenheid kunnen we concluderen dat er in de interne UWV-processen ten behoeve van de dienstverlening van de Wajong het nodige te verbeteren is ten behoeve van kwalitatief betere beoordelingen van cliënten.

De kwaliteit van het geleverde werk (% plausibel eindoordeel) door de verschillende functionarissen (procesbegeleider, arbeidsdeskundige, verzekeringsarts) in dit dossieronderzoek is als volgt:

- In 91% van de getoetste dossiers heeft de procesbegeleider de juiste werkwijze gevolgd ('plausibel').
- In 79% van de getoetste dossiers heeft de verzekeringsarts de juiste werkwijze gevolgd.
- In 57% van de getoetste dossiers heeft de arbeidsdeskundige de juiste werkwijze gevolgd.

Oordeel dossieronderzoek:

- In 166 dossiers (56%) is de dienstverlening juist;
- In 10 dossiers (3%) is sprake van een onjuiste beoordeling;
- In 119 dossiers (41%) is sprake een beoordeling "Nader te bepalen (NTB)"

'Nader te bepalen' betekent dat de onderbouwing in het rapport ten aanzien van het voldoen aan de criteria van de Wajong niet navolgbaar is. Voor de cliënt betekent dit dat het oordeel mogelijk niet juist is. De dossiers moeten hiervoor opnieuw bekeken worden samen met de professional die deze heeft opgesteld. Het oordeel NTB kan diverse oorzaken hebben.

De dossiers 'Nader te bepalen' en 'Onjuiste' beoordelingen behorende bij dit rapport zijn zowel schriftelijk als mondeling teruggekoppeld aan de districtsadviseur medisch (of bij afwezigheid de districtsmanager Arbeid & Gezondheid/ Arbeidsdeskundigen en Districtsadviseurs administratief-juridisch) met als doel de dossiers opnieuw door te nemen, aan te vullen en daar waar nodig het oordeel te herstellen. Hierbij kunnen bijvoorbeeld registratiefouten en onvolledige dossiers gecorrigeerd worden. Door de informatie over de correcties te verzamelen kunnen we de concrete impact voor de cliënt bepalen.

In de recent opgestarte Meting Operationele Kwaliteit (MOK)-controles wordt ook een steekproef voor de Wajong-clënten meegenomen. Ook hier worden dossiers met het kenmerk 'nader te bepalen' teruggelegd wat ook tot correcties en extra informatie over de cliëntimpact gaat leiden. Al deze inzichten gaan wij verzamelen om daarvan te blijven leren en om een inzicht te geven in de kwaliteit van de Wajong beoordelingen ten behoeve van een goede dienstverlening aan de client.

Voor u ligt het rapport onderzoek Wajong 2024.

Het doel van het onderzoek is "leren en verbeteren". Dit doen we door, in eerste instantie, het vaststellen van de kwaliteit van de Wajong-beoordelingen. Met kwaliteit wordt in deze context de juistheid van de beslissing bedoeld. Met andere woorden: krijgt de cliënt waar hij/zij recht op heeft. In 2^e instantie worden vanuit alle bevindingen leer- en verbeterpunten vastgesteld ten aanzien van het handelen van het team en de gevolgen daarvan voor de uitkomst van de Wajong-beoordeling.

De steekproef van het Wajong onderzoek 2024 richt zich op het handelen van de individuele discipline dus procesbegeleider, verzekeringsarts en de arbeidsdeskundige, maar ook op het integrale eindoordeel van het team (PB, VA AD). Daarom is gekozen voor uitsluitend gevalsbehandeling waarbij alle teamleden betrokken zijn geweest. Dit betekent eveneens dat de zeer ernstige medische problematiek (zoals ernstige aangeboren afwijkingen en -syndromen) die alleen door de VA wordt beoordeeld en leidt tot toekenning Wajong, niet in deze steekproef voorkomt.

Opgemerkt wordt dat beoordelingen waarbij het eindoordeel als 'niet plausibel' is geïndiceerd, niet betekent dat de uitkomst van de beslissing 'onjuist' is geweest. In deze gevallen is de juistheid van de beslissing niet vast te stellen omdat onderbouwing ontbreekt en/of de beoordeling niet navolgbaar is.

Vanwege het karakter van het onderzoek "leren en verbeteren" is het onderzoek districtsgewijs uitgevoerd. Hierdoor ontstond de mogelijkheid de bevindingen, vooruitlopend op het rapport, terug te koppelen aan het district. De bevindingen zijn zowel schriftelijk als mondeling teruggekoppeld aan de adviseurs VA/AD en staf PB.

In een aantal districten zijn naar aanleiding van dit onderzoek al verbeteracties uitgezet, bijvoorbeeld het volgen van een nascholing SMBA door het hele team.

Managementsamenvatting

Achtergrond en aanleiding huidig onderzoek

Met de invoering van de Participatiewet is de Wajong vanaf 1 januari 2015 alleen nog toegankelijk voor jongeren die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. Bij cliënten die niet beschikken over arbeidsvermogen beoordeelt UWV of het ontbreken daarvan duurzaam is. Hierbij staat duurzaamheid voor het niet kunnen ontwikkelen van arbeidsvermogen.

De beoordeling van het arbeidsvermogen is een teamaangelegenheid. In een multidisciplinaire intake met procesbegeleider (PB), arbeidsdeskundige (AD) en verzekeringsarts (VA) wordt bepaald welke dienstverlening het beste past voor de cliënt en welke professional in de beoordeling op kop gaat. Het besluit wordt door de PB afgegeven na een gezamenlijk oordeel van de VA en de AD.

Het nu geldende beleid schrijft voor dat in vrijwel alle dossiers de 'SMBA' methode wordt gebruikt. Het onderzoek van 2024 is tweeledig. Het richt zich op het analyseren van de onderzoeksactiviteiten van de PB, AD en VA, individueel en als team.

Met behulp van de sociaal-medische beoordeling van arbeidsvermogen (SMBA-methode) wordt het arbeidsvermogen systematisch geanalyseerd. Het model is gebaseerd op het begrippenkader van de 'International Classification of Functioning, Disability and Health' (ICF). Stoornissen, beperkingen en participatieproblemen worden hiermee in kaart gebracht evenals de invloeden van persoonlijke- en externe factoren op het functioneren van het individu. De AD en VA werken hierbij nauw samen. De methode is meer gericht op participatie en beoordeling van aanwezigheid van arbeidsvermogen op alle mogelijke niveaus dan binnen het CBBS mogelijk is. Middels de SMBA-methode wordt vanuit voornoemde analyse een helder beargumenteerd oordeel gegeven over het al dan niet aanwezige arbeidsvermogen. Hiermee wordt de vraag beantwoord of iemand een arbeidsprestatie kan leveren in een arbeidsorganisatie. Alleen als uit de analyse blijkt dat er geen arbeidsvermogen aanwezig is en blijvend geen arbeidsvermogen kan worden ontwikkeld, wordt een Wajong-uitkering toegekend.

Conclusies

- Hoofdvraag: Is de beoordeling van het arbeidsvermogen juist?
 - In 166 van de 295 dossiers is de integrale beoordeling juist (56%).
 - In 10 dossiers is sprake van een onjuiste beoordeling van het uitkeringsrecht (3%).
 - In 119 dossiers is sprake van een beoordeling die nader te bepalen (41%) is.
- Subvraag: Hoe vaak is het eindoordeel van de PB, AD en VA plausibel?
 - Het handelen van de PB is in 91% van de getoetste dossiers plausibel
 - Het handelen van de AD is in 57% van de getoetste dossiers plausibel
 - Het handelen van de VA is in 79% van de getoetste dossiers plausibel

Samenvatting

In het kader "leren en verbeteren" zijn alle bevindingen, vooruitlopend op het rapport, zowel mondeling als schriftelijk teruggekoppeld aan de adviseurs VA/AD en staf PB.

■ Bevindingen PB

Het handelen van de PB is in 91% van de gevallen plausibel.

De administratief juridische intake is in alle gevallen terug te vinden in EA. Uit het onderzoek blijkt dat de vraagstellingen met betrekking tot een laattijdige aanvraag in 54% terug te vinden zijn. De vraagstelling ten aanzien van het later ontstaan of herleving van het recht is in 73% van de gevallen terug te vinden.

Behalve de bovengenoemde vraagstelling is het van belang dat de PB bij de vaststelling van het recht onderzoekt of de conclusie in de rapportages van de VA en AD voldoende aanknopingspunten bevatten om dit recht te kunnen vaststellen.

Gebleken is dat in 30 van de 31 (97%) potentiële gevallen een melding aan Regres ontbreekt. Het Wajong aanvraagproces kent niet de automatische melding zoals die bij het WIA-aanvraagproces is ingericht. Zodra een cliënt de vraagstelling over een ongeval of arbeidsongeschikt door een derde positief beantwoordt, volgt een automatisch signaal aan Regres. Bij de terugkoppeling aan de SPB werd dit meerdere malen als een mogelijke oorzaak aangewezen.

■ **Bevindingen AD**

Het handelen van de AD is in 57% van de getoetste dossiers plausibel.

In iets meer dan de helft (53%) van de dossiers vindt de wijze van contact met cliënt middels een fysiek spreekuur plaats. Hoe persoonlijker het contact hoe positiever de uitkomst van de plausibiliteit van het eindoordeel AD wordt.

Vastlegging van relevante informatie voor de beeldvorming zonder vermelding van persoonsgegevens (AVG) en het vastleggen van de onderzoeksactiviteiten is voor verbetering vatbaar.

Het aspect gesprek met cliënt is in 55% adequaat, hiervan is 75% van het eindoordeel AD plausibel. Adequaats wil zeggen dat uit het gespreksverslag met client blijkt dat de AD goed heeft onderzocht hoe client kan functioneren in werk. In tegenstelling tot een niet adequaat gesprek met cliënt (45%) dat in 35% leidt tot een plausibel eindoordeel AD. Een adequate score heeft dus een positief effect op de plausibiliteit eindoordeel AD.

Verder valt op dat van het aspect analyse arbeidsvermogen totaal en toetsen aan de criteria 35% respectievelijk 42% adequaat is. De analyse en het toetsen aan de criteria vormt een samenhangend geheel. Dit verklaart waarom deze uitkomsten dicht bij elkaar liggen.

Toetsen aan de criteria, afgezet tegen de plausibiliteit van het eindoordeel AD, geeft bij een adequate score een hoge plausibiliteit, te weten 92%. Bij een inadequate score is dit 31%.

■ **Bevindingen VA**

Het handelen van de VA is in 79% van de getoetste dossiers plausibel.

In bijna tweederde (65%) van de dossiers vindt contact met de cliënt middels een fysiek spreekuur plaats en in nog eens 11% is sprake van telefonisch contact met cliënt of contact middels beeldbellen. Als contact met de cliënt plaats vindt, is de plausibiliteit van het eindoordeel van de VA hoger dan wanneer beoordeling op dossierstukken plaats vindt. De plausibiliteit van het eindoordeel VA is 84% bij een fysiek of telefonisch spreekuur en 64% bij beoordeling uitsluitend op dossierstukken.

Als het VA-onderzoek op de aspecten anamnese, dagverhaal, psychisch- en lichamelijk onderzoek adequaat is verricht, heeft dit een positieve invloed op de plausibiliteit van het eindoordeel VA. Bij een inadequate dagverhaal is het eindoordeel VA in 64% niet plausibel en bij een inadequate anamnese in 76%. Bij een inadequate psychisch onderzoek is het eindoordeel VA in 52% niet plausibel en bij een inadequate lichamelijk onderzoek in 67%.

De VA beoordeelt de volgende aspecten ten behoeve van de analyse arbeidsvermogen: kan cliënt ten minste een uur aaneengesloten werken, is hij minstens 4 uur per dag belastbaar en beschikt hij over de medische aspecten van de basale werknemersvaardigheden. Bij een adequate beoordeling van de door de VA te beoordelen criteria ten behoeve van de analyse arbeidsvermogen is sprake van een hoge plausibiliteit van het eindoordeel VA. Bij adequate scores op deze criteria is in respectievelijk 91%, 82% en 94% sprake van een plausibel eindoordeel VA.

Als bij het ontbreken van arbeidsvermogen de duurzaamheid van het ontbreken daarvan adequaat is beoordeeld, is in 89% het eindoordeel VA plausibel.

Niet in alle dossiers vindt beoordeling volgens het Compendium en de daarin beschreven SMBA-methode met gebruik van ICF-terminologie plaats. De reden hiervoor is niet duidelijk, maar zou kunnen liggen aan onvoldoende opleiding en ervaring in het hanteren van de SMBA-methode.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Leeswijzer	3
Managementsamenvatting	4
1. Onderzoek	7
1.1. Achtergrond	7
1.2. Aanleiding huidig onderzoek	7
1.3. Vraagstelling	8
1.4. Methodiek	8
2. Bevindingen integraal	9
2.1. Integrale toetsing	9
2.2. Handelen	9
2.3. Plausibiliteit	9
2.4. Integraal eindoordeel	9
3. Bevindingen procesbegeleider	11
3.1. Voorbereiding en intake	11
3.2. Vaststellen recht, ingang en hoogte	12
3.3. Administratieve afhandeling	12
3.4. Oordeel handelen PB	13
4. Bevindingen arbeidsdeskundige	14
4.1. Kwaliteit van het handelen van de AD	14
4.2. Toelichting op de bevindingen AD onderzoek Algemeen	15
4.3. Toelichting op de bevindingen AD analyse	16
5. Bevindingen verzekeringsarts	19
5.1. Plausibiliteit eindoordeel VA	19
5.2. Verzekeringsgeneeskundig onderzoek VA	19
5.3. Toetsen aan de criteria	22
6. Conclusies	25
6.1. Conclusies	25
Colofon	26

1. Onderzoek

1.1. Achtergrond

Met de invoering van de Participatiewet is de Wajong vanaf 1 januari 2015 alleen nog toegankelijk voor jongeren die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben.

De doelgroep van de Wajong 2015 is de ingezetene die,

- op de dag waarop hij 18 jaar wordt
- als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling
- duurzaam
- geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie (= arbeidsvermogen) heeft;

of

- na de dag waarop hij 18 jaar wordt,
- als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling
- duurzaam
- geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie (= arbeidsvermogen) heeft, én
- in het jaar onmiddellijk voorafgaande aan het intreden van de ziekte gedurende ten minste zes maanden studerende was.

In het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten (Schattingsbesluit) wordt het begrip arbeidsvermogen gedefinieerd. In het Compendium Participatiewet (Compendium1) is vastgelegd dat beoordeling van arbeidsvermogen door de verzekeringsarts (VA) en arbeidsdeskundige (AD) plaats vindt volgens de zogenaamde "SMBA" methode (Sociaal Medisch Beoordelen van Arbeidsvermogen). Deze methode is gebaseerd op het denkmodel en begrippenkader van de International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Iemand heeft arbeidsvermogen als aan alle volgende 4 criteria is voldaan:

- Tenminste 4 uur per dag belastbaar zijn, dan wel ten minste 2 uur per dag belastbaar én in staat zijn ten minste het WML verdienen;
- Tenminste een uur aaneengesloten kunnen werken;
- Beschikken over basale werknemersvaardigheden;
- Een taak kunnen uitvoeren in een arbeidsorganisatie.

Bij cliënten die niet beschikken over arbeidsvermogen beoordeelt UWV of het ontbreken daarvan duurzaam is. Hierbij staat duurzaamheid voor het niet kunnen ontwikkelen van arbeidsvermogen. Beoordelen van de duurzaamheid wordt volgens het stappenplan uit het Compendium beoordeeld door VA en daar waar nodig samen met de AD.

De beoordeling van arbeidsvermogen en duurzaamheid kan bij een aanvrager die voldoet aan de overige voorwaarden om als jonggehandicapte te worden aangemerkt tot de volgende uitkomsten leiden:

- Wel arbeidsvermogen / voldoet niet aan doelgroep: geen recht op Wajong 2015
- Tijdelijk geen arbeidsvermogen / niet duurzaam geen arbeidsvermogen (nDGA): geen recht op Wajong 2015
- Duurzaam geen arbeidsvermogen (DGA): recht op Wajong 2015

Als het arbeidsvermogen niet duurzaam ontbreekt en dit binnen 5 jaar als gevolg van dezelfde ziekte wel duurzaam ontbreekt, kan alsnog recht op Wajong ontstaan. Als het recht op arbeidsvermogen ontbreekt maar niet duurzaam, kan na een aaneengesloten periode van 10 jaar alsnog recht op Wajong 2015 ontstaan indien op dat moment nog steeds geen arbeidsvermogen aanwezig is. Duurzaamheid van het ontbreken daarvan wordt dan aangenomen.

1.2. Aanleiding huidig onderzoek

Met de invoering van de Participatiewet is de Wajong vanaf 1 januari 2015 alleen nog toegankelijk voor jongeren die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben. Bij cliënten die niet beschikken over arbeidsvermogen beoordeelt UWV of het ontbreken daarvan duurzaam is. Hierbij staat duurzaamheid voor het niet kunnen ontwikkelen van arbeidsvermogen.

De beoordeling van het arbeidsvermogen is een teamaangelegenheid. In een multidisciplinaire intake met procesbegeleider (PB), arbeidsdeskundige (AD) en verzekeringsarts (VA) wordt bepaald welke dienstverlening het beste past voor de cliënt en welke professional in de beoordeling op kop gaat. Het besluit wordt door de PB afgegeven na een gezamenlijk oordeel van de VA en de AD.

Het nu geldende beleid schrijft voor dat in vrijwel alle dossiers de 'SMBA' methode wordt gebruikt. Het onderzoek van 2024 is tweeledig en is volledig gericht op "leren en verbeteren". Het richt zich op het analyseren van de onderzoeksactiviteiten van de PB, AD en VA, individueel en als team.

Opgemerkt moet worden dat het huidige onderzoek reeds was gestart voordat de SMC-evaluatie 2024 is gestart en afgerond. Ten tijde van de start van dit onderzoek was nog niet duidelijk dat de Wajong onderdeel was van de SMC-evaluatie. De SMC-evaluatie 2024 is eerder opgeleverd dan dit onderzoek is afgerond.

1.3. Vraagstelling

- Hoofdvraag: Is de beoordeling van het arbeidsvermogen juist?
- Subvraag: Hoe vaak is het eindoordeel van de PB, AD en VA plausibel?

1.4. Methodiek

Uit de totale productie van 2535 beoordelingen, die met een beschikking zijn afgerond in de periode 1 augustus 2023 tot 1 november 2023, zijn 300 gevallen geselecteerd waarbij het hele SMZ team (PB, VA en AD) betrokken is geweest. Dit omdat het een integraal onderzoek betreft. Om deze reden zijn beoordelingen met het eindoordeel duurzaam geen benutbare mogelijkheden (GBM) die volgens de registratie in SPM alleen door de VA zijn afgehandeld van de selectie uitgesloten. Dit betekent dus dat de zeer ernstige medische problematiek (zoals ernstige aangeboren afwijkingen en -syndromen) die alleen door de VA wordt beoordeeld en leidt tot toekenning Wajong, niet in deze steekproef voorkomt.

De steekproef is getrokken naar rato van de productie in de districten. Hierbij is rekening gehouden met bovengenoemde voorwaarde (hele SMZ-team betrokken bij beoordeling). Let op: Het onderzoek is bedoeld om te 'leren en verbeteren' en niet voor verantwoording. Derhalve mogen aan de percentages geen eigenstandige conclusies worden verbonden ten aanzien van de totale populatie Wajong-aanvragen.

Na het onderzoek bleek dat 5 dossiers niet tot de selectiecriteria te behoren, waardoor het onderzoek zich richt op 295 dossiers. Het daadwerkelijke dossieronderzoek is gestart op 1 december 2023.

In de onderstaande tabel is de verdeling van de steekproef terug te vinden.

Tabel 1

Steekproef onderzoek Wajong			
	Totaal	%	n-waarde
Duurzaam geen arbeidsvermogen	119	40%	295
Wel arbeidsvermogen	104	35%	295
Tijdelijk geen arbeidsvermogen	67	23%	295
Geen recht	5	2%	295
Totaal	295		

De 295 dossiers zijn onderzocht door de auditoren PB, -AD en -VA waarbij gebruik is gemaakt van de checklisten aanvraag beoordeling arbeidsvermogen (ABA), waarbij het Centraal Expertise Centrum (CEC) de normen heeft vastgesteld. Na het onderzoek op het handelen van de individuele functionarissen is een oordeel afgegeven op totale gevalbehandeling en is het integrale eindoordeel geregistreerd in KRS. De bevindingen in dit rapport zijn gebaseerd op de analyse van de KRS registraties.

Het onderzoek is districtsgewijs uitgevoerd en de bevindingen zijn tussentijds per district zowel schriftelijk als mondeling teruggekoppeld aan de adviseurs VA/AD en staf PB.

2. Bevindingen integraal

2.1. Integrale toetsing

Alle 295 dossiers zijn integraal getoetst. Dit betekent dat het auditorenteam in ieder geval heeft getoetst op het individueel handelen van de PB, de VA en de AD, en of dit handelen adequaat en plausibel is geweest. Alle dossiers zijn vervolgens door het auditorenteam besproken met als doel te komen tot een integraal eindoordeel.

2.2. Handelen

Onder het handelen wordt verstaan dat de VA, AD en PB werken conform de voor hun discipline relevante professionele standaard, dus volgens alle relevante instructies, protocollen, standaarden, werkwijzers, et cetera. Naast het werken conform deze afspraken speelt voor VA en AD nog een ander, minstens zo belangrijk aspect mee bij een kwalitatief goede beoordeling: de inzichtelijkheid. VA en AD moeten hun conclusies altijd beargumenteren en zodanig vastleggen dat de conclusies die zijn getrokken ook voor een derde begrijpelijk zijn. Daarbij is het van groot belang dat alle verzamelde onderzoeksgegevens consistent en herleidbaar zijn. Indien er in een dossier inconsistenties worden gevonden neemt de inzichtelijkheid van dit dossier af. Een gebrek aan inzichtelijkheid kan leiden tot de constatering dat de kwaliteit te kort schiet.

De vakinhoudelijke kwaliteit van de VA, AD en PB in de uitvoering wordt voor elke afzonderlijke discipline steekproefsgewijs getoetst door de auditor VA, AD en PB. Daarbij worden checklists gebruikt die – samen met de bijbehorende toelichtingen waarop alle criteria zijn vastgelegd – door BC&K in samenspraak met het CEC zijn ontwikkeld en steeds opnieuw wordt geactualiseerd en verfijnd. M.b.v. de checklists worden alle belangrijke onderdelen van de vakinhoudelijke gevalsbehandeling in elke afzonderlijke discipline getoetst. Wanneer in een onderzocht dossier te veel en/of cruciale aspecten van die checklist als “inadequaat” worden gescoord (bevindingen), kan dat als optelsom onder de streep resulteren in een niet plausibele uitkomst van het handelen door de betreffende professional.

2.3. Plausibiliteit

In een dossier wordt de conclusie van een beoordeling als plausibel aangemerkt als het uiteindelijke resultaat van de beoordeling naar de mening van de toetsers correct of aannemelijk is. Daarbij baseert de toetsers zich niet alleen op de betreffende rapportage, maar ook op de rest van het dossier en op zijn eigen deskundigheid en ervaring. Als de kwaliteit van de gevalsbehandeling voldoende is, is vrijwel steeds de uitkomst ook plausibel. Maar ook als sprake is van diverse bevindingen t.a.v. het handelen, kan in sommige dossiers de conclusie van de beoordeling toch nog plausibel zijn.

2.4. Integraal eindoordeel

Na het oordeel over de kwaliteit van de afzonderlijke bij de gevalsbehandeling betrokken disciplines moet vervolgens worden beoordeeld of er, als gevolg van de eventueel vastgestelde tekortkomingen in de kwaliteit, ook sprake is van een risico op een onjuiste uitkomst van de beoordeling van de integrale gevalsbehandeling. Het begrip beoordeling nader te bepalen (NTB) houdt in dat er sprake is van een kans op een onjuiste beoordeling, of anders gezegd: in deze dossiers kunnen we ten gevolge van de tekortkomingen niet met zekerheid zeggen dat de uitkomst van de beoordeling correct is. Vooral daar waar het gaat om kwalitatieve onvolkomenheden in de medische of arbeidskundige beoordeling, waar bij de VA en de AD altijd een meer of mindere mate van discretionaire oordeelsruimte aan de orde is, kan alleen een tweede beoordeling van de cliënt daarover uitsluitend geven. Daarnaast kan er sprake zijn van NTB als het vaststellen van het uitkeringsrecht onvolledig is. We spreken hier niet over “onjuist”, maar over “NTB”.

Een onjuiste beoordeling daarentegen heeft een direct gevolg voor de vaststelling van de uitkering. De tekortkoming in de onjuiste vaststelling van de uitkering is terug te herleiden naar de PB.

In de onderstaande tabel zijn de scores ten aanzien van juiste en onjuiste/NTB beoordelingen terug te vinden.

Tabel 2**Integraal eindoordeel beoordeling Wajong**

	Toelichting onjuist of NTB*	Aantal	Aantal	%	%	n-waarde
Beoordeling juist			166		56%	295
Beoordeling onjuist	Recht, ingang en hoogte		10		3%	295
Beoordeling NTB			119*		41%	295
	Recht, ingang en hoogte	17				
	Weging arbeidsvermogen	114				
	Weging duurzaamheid	45				
	Beoordeling laattijdige	10				
	Andere wet	1				
Totaal			295			

Toelichting op de tabel

In 166 (56%) dossiers is de integrale beoordeling juist geweest.

In 10 (3%) dossiers is sprake van een onjuiste beoordeling van het uitkeringsrecht.

In 119* dossiers is het eindoordeel nader te bepalen (41%). Hierbij kan sprake zijn van 1 of meerdere aspecten die mogelijk niet navolgbaar zijn, zoals vaststelling recht, ingang en hoogte, weging arbeidsvermogen, weging duurzaamheid, beoordeling laattijdige en/of andere wet. In de tabel is te zien dat een tekortkoming ten aanzien van de weging van het arbeidsvermogen het vaakst voorkomt.

In de volgende hoofdstukken worden de scores en uitkomsten per functionaris verder uitgewerkt en toegelicht.

3. Bevindingen procesbegeleider

De PB heeft een belangrijke taak in het Wajong beoordelingsproces. De PB zorgt voor de administratieve en juridische intake (AJ-intake). Dit betekent dat de PB de aanvraag checkt op compleetheid en voorbereidingen treft voor de inhoudelijke beoordeling door de AD en VA. De AJ-intake is een voorbereiding op de MDI met de verzekeringsarts en arbeidsdeskundige. Na de MDI wordt de vraagstelling geformuleerd en door het team vastgesteld welke functionaris binnen het team op kop gaat in de beoordeling.

Waar mogelijk handelt de PB de aanvraag zelf af. Dit is mogelijk als na onderzoek bij de Gemeente blijkt dat cliënt op de 18e verjaardag of tijdens studie niet in Nederland woonde. In alle andere dossiers stelt de PB de AJ-intake op. In deze intake staan gegevens van de aanvrager over o.a. leeftijd, arbeidsverleden en opleidingen en wordt een voorbereidende vraagstelling vermeld.

In het onderzoek zijn de voorbereidende en faciliterende rol van de PB nader onderzocht. Tevens is getoetst of het recht juist is beoordeeld en of bij een toekenning ook de ingang en de hoogte van de Wajong juist is vastgesteld. Ook is onderzocht of dat de juiste beschikking aan cliënt is uitgereikt en of de juiste registratie in SPM is verricht.

De bevindingen van de PB Wajong zijn uitgewerkt in de onderdelen:

- Voorbereiding en intake
- Vaststellen van 'recht, ingang en hoogte'
- Administratieve afhandeling
- Oordeel over de plausibiliteit

3.1. Voorbereiding en intake

De PB zorgt voor de AJ-intake en treft voorbereidingen ten behoeve van de MDI. Na de MDI wordt de vraagstelling geformuleerd en door het team vastgesteld welke functionaris binnen het team op kop gaat in de beoordeling.

Tabel 3

Bevindingen voorbereiding en intake											
	Adequaat		Inadequaat		NVT		Ja		Nee		n-waarde
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
Regresmelding	1	3%	30	97%	264						31
Juridische intake aanwezig?							291	99%	4	1%	295
Arbeid en uitkeringsverleden	192	91%	20	9%	79						212
Specifieke punten laattijdig	102	54%	87	46%	102						189
Later ontstaan of herleving recht	16	73%	6	27%	269						22
Multidisciplinaire intake aanwezig?							224	76%	71	24%	295
Gerichte vraagstelling geformuleerd?	198	88%	26	12%							224
Is vastgesteld welke prof op kop gaat?							213	95%	11	5%	224

Toelichting

De AJ-intake blijkt in nagenoeg alle dossiers (99%) te zijn opgesteld. Belangrijke onderdelen van de intake zijn o.a. de vraagstelling over het later ontstaan of herleving van Wajong en de specifieke punten bij een laattijdige aanvraag. Deze vragen zijn van belang omdat in het onderzoek veel van de selectiedossiers herhaald en laattijdig zijn aangevraagd. Voor de vaststelling van het recht op Wajong is vraagstelling en de beantwoording van groot belang.

In de voorbereiding valt op dat:

- In de AJ-intake zijn indien van toepassing de vraagstellingen met betrekking tot een laattijdige aanvraag in 54% en
- de vraagstelling ten aanzien van het later ontstaan of herleving van het recht in 73% van de dossiers in voldoende mate terug te vinden.

De MDI is in 76% van de dossiers in EA aangetroffen. Tijdens de terugkoppeling met de staf PB (SPB) op een aantal kantoren werd aangegeven dat de teamafspraken in het MDI in sommige dossiers in het zg. casusoverzicht van SPM wordt vermeld. Deze afspraken zijn niet meer te raadplegen.

De PB let bij de intake ook op de beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier over ziekte als gevolg van een ongeval of door toedoen van een derde. De PB moet in voorkomende gevallen een melding doen aan de afdeling regres ten behoeve van mogelijk verhaal van de uitkering.

- Gebleken is dat in 31 dossiers er volgens de aanvrager sprake is van ziekte als gevolg van een ongeval of door toedoen van een derde. In 97% van de dossiers ontbreekt een melding aan Regres.

3.2. Vaststellen recht, ingang en hoogte

De PB stelt aan de hand van het advies van de VA en AD vast of recht op uitkering bestaat, bepaalt de ingang en de hoogte van de uitkering.

Tabel 4

	Adequaat		Inadequaat		n-waarde
	Aantal	%	Aantal	%	
Vaststellen recht Wajong	268	91%	27	9%	295
Hoogte uitkering Wajong	114	97%	4	3%	118
Ingangsdatum Wajong	114	97%	4	3%	118

Toelichting

Een vaststelling is inadequaat als Wajong is toegekend waarbij het advies van de VA en de AD onvoldoende aanknopingspunten bevat om het recht te kunnen vaststellen. Dit is aan de orde als in de conclusie niet duidelijk en expliciet is aangegeven of er sprake is van ziekte of gebrek op het 18e levensjaar, of tijdens studie, wanneer het arbeidsvermogen (ononderbroken) verloren is geraakt en of dit duurzaam is. Dit is van belang bij de conclusie DGA maar ook bij nDGA. Bij nDGA is dit van belang omdat het moment van verlies van arbeidsvermogen bepaalt of een cliënt tot de doelgroep Wajong behoort en wanneer de 10-jaarstermijn start.

De ingangsdatum van de Wajong is de 18e verjaardag of de datum van de aanvraag als die later is.

De hoogte van de uitkering is afhankelijk van eventuele inkomsten of het recht op verhoging in verband met hulpbehoefendheid.

In het onderzoek is geconstateerd dat:

- Het recht op Wajong in 91% van de dossiers juist is vastgesteld. Dit betreft zowel toekenningen als afwijzingen van het recht
- De ingangsdatum van de Wajong-uitkering in 97% van de dossiers juist is vastgesteld. Dit betreft alleen de toekenning van het recht
- De hoogte van de Wajong-uitkering in 97% correct is vastgesteld. Dit betreft alleen de toekenning van het recht.

3.3. Administratieve afhandeling

De PB draagt zorg voor een juiste beschikking, afhankelijk van de uitkomst van de beoordeling en de vaststelling van het recht. Vervolgens moet de registratie in SPM worden afgesloten.

Tabel 5

	Adequaat		Inadequaat		n-waarde
	Aantal	%	Aantal	%	
Registratie Wajong (SPM)	288	98%	7	2%	295
Beslissing Wajong	254	86%	41	14%	295

Toelichting

De registratie in SPM kan gevolgen hebben voor de informatie die naar het Landelijk Doelgroep register (LDR) wordt gezonden. Cliënten die niet-duurzaam geen arbeidsvermogen worden opgenomen in het LDR. Van cliënten die recht hebben op een Wajong worden eventueel eerder toegekende registraties uit het LDR verwijderd. De juiste registratie in SPM is daarom van groot belang.

Opgevallen is dat:

- In 86% van de dossiers de juiste beschikking naar cliënt gezonden
- De registratie in SPM in 98% van de dossiers voldoende is

3.4. Oordeel handelen PB

Gelet op de bevindingen ten aanzien van de bovenstaande items is een oordeel gegeven over het handelen met betrekking tot de juiste toekenning van de Wajong-uitkering. De belangrijkste meetpunten hierbij hebben betrekking op de bij paragraaf 3.2 genoemde vaststelling van het recht, de ingang en de hoogte van de Wajong-uitkering.

Tabel 6

Plausibiliteit PB			
	Totaal	%	n-waarde
Handelen PB plausibel	268	91%	295
Handelen PB niet plausibel	27	9%	295

Gebleden is dat in 91% van de dossiers het handelen van de PB plausibel is.

4. Bevindingen arbeidsdeskundige

Om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag, is het integraal eindoordeel van de Wajong beoordeling plausibel, dient door de auditoren AD BC&K antwoord te worden gegeven op de subvraag: is de door de AD verrichte beoordeling arbeidsvermogen plausibel te achten? Met andere woorden: is het eindoordeel AD plausibel? Vervolgens zal een toelichting op de belangrijkste toets items plaatsvinden waardoor het eindoordeel AD uiteindelijk bepaald is.

Om te kunnen toetsen of de uitkomst van een beoordeling arbeidsvermogen door de AD plausibel is, is onderzocht of het verrichte onderzoek door de AD adequaat is. De 'analyse arbeidsvermogen' betreft het onderzoek door de AD naar de mogelijkheden die cliënt heeft om te werken. De analyse verloopt via de redeneerlijnen zoals vermeld in de volgende stappen welke ook als zodanig herkenbaar moeten zijn in het arbeidsdeskundig rapport.

- Stap 1: van beperkingen naar knelpunten in werk en werkomgeving
- Stap 2: van knelpunten naar voorwaarden voor functioneren in werk
- Stap 3: van knelpunten naar voorwaarden voor functioneren in werkomgeving
- Stap 4: vertaling naar werksoorten

De fase van gegevens verzamelen door de AD gaat hieraan vooraf. De AD verzamelt de ontbrekende en benodigde informatie en legt dit op een navolgbare wijze vast. Het raadplegen van verschillende bronnen (raadplegen UWV-systemen en gesprek met cliënt) is onderdeel van dit proces. Volledigheidshalve is in dit onderzoek de wijze van contact met cliënt meegenomen.

In 262 van de 295 dossiers is een AD betrokken geweest. In het geval dat tijdens het VA onderzoek blijkt dat er sprake is van duurzaam geen arbeidsvermogen op medische gronden, is betrokkenheid van een AD niet meer noodzakelijk.

4.1. Kwaliteit van het handelen van de AD

Tabel 7

Kwaliteit van handelen en plausibiliteit eindoordeel AD			
	Aantal	%	n-waarde
Handelen AD			
Geen bevindingen	31	12%	262
Wel bevindingen	231	88%	262
Wajong AD plausibel			
Ja	150	57%	262
Nee	112	43%	262

In 231 (88%) dossiers zijn er bevindingen, echter niet alle bevindingen leiden tot een uitkomst die niet plausibel is. In 150 (57%) van de getoetste dossiers is de beoordeling arbeidsvermogen (Wajong) door de AD als plausibel beoordeeld.

De bevindingen op het handelen van de AD in het kader van dit onderzoek zijn globaal te verdelen in een algemeen deel, hier valt te denken aan het verzamelen van de gegevens en een stukje onderzoek (beeldvorming) en de daadwerkelijke analyse arbeidsvermogen. De bevindingen ten opzichte van de plausibiliteit van het eindoordeel van de AD worden in dit hoofdstuk stapsgewijs vanuit de verschillende onderliggende aspecten weergegeven:

- Toelichting op de bevindingen AD onderzoek Algemeen
 - Wijze van contact AD met cliënt
 - Rapport AVG proof
 - Onderzoeksactiviteiten
 - Opleiding arbeid en vaardigheden
 - Gesprek met cliënt
- Analyse arbeidsvermogen
 - Analyse arbeidsvermogen Totaal
 - Voorwaarden arbeidsorganisatie, Voorwaarden werkomgeving en Voorbeelden werksoort
 - Toetsing aan de criteria

4.2. Toelichting op de bevindingen AD onderzoek Algemeen

4.2.1. Wijze van contact AD met cliënt

In tabel 8 is gekeken naar hoe de wijze van contact door de AD met de cliënt zich verhoudt tot het eindoordeel AD. De navolgende wijzen zijn gescoord: fysiek spreekuur, telefonisch spreekuur, beoordeling op de dossierstukken, spreekuur via beeldbellen of het is onduidelijk hoe het contact met cliënt heeft plaatsgevonden.

Tabel 8

Wijze van contact AD met cliënt versus plausibiliteit AD

	Totaal		Plausibel eindoordeel AD		Niet plausibel eindoordeel AD		n-waarde
	Aantal	% (n=262)	Aantal	%	Aantal	%	
Fysiek spreekuur	140	53%	91	65%	49	35%	140
Telefonisch spreekuur	61	23%	30	49%	31	51%	61
Op de stukken	39	15%	17	44%	22	56%	39
Onduidelijk	14	6%	6	43%	8	57%	14
Beeldbellen	8	3%	6	75%	2	25%	8
Totaal	262						

In 53% heeft er een fysiek spreekuur op kantoor plaatsgevonden. Van beeldbellen wordt daarentegen slechts in 3% gebruik gemaakt. Terwijl er juist bij beeldbellen meer interactie tussen AD en cliënt mogelijk is waardoor er meer waar te nemen is (emoties) door AD dan bij een telefoongesprek. In 23% heeft er een telefonisch spreekuur plaatsgevonden. In 6% is niet te achterhalen hoe het gesprek heeft plaatsgevonden, maar is wel in de rapportage te lezen dat er een gesprek heeft plaatsgevonden. Van de beoordelingen wordt 15% op de stukken afgehandeld (volledig schriftelijk). Bij deze dossiers is er geen enkel contact met cliënt geweest.

Het blijkt dat de plausibiliteit van het eindoordeel AD bij een fysiek spreekuur 65% is en lager wordt bij een telefonisch spreekuur nl. 49%. De plausibiliteit neemt verder af bij schriftelijke afhandeling (39%). Het hebben van fysiek contact heeft dus een positief effect op de plausibiliteit van het eindoordeel AD.

Om te kunnen beoordelen of de uitkomst van een beoordeling arbeidsvermogen door de AD plausibel is, is onderzocht of het verrichte onderzoek door de AD adequaat is. AD onderzoek heeft als doel een goed beeld te verkrijgen van de participatiemogelijkheden in arbeid van de cliënt (beeldvorming). Het moet duidelijk maken dat de AD voldoende gegevens heeft verzameld om een beeld te vormen over cliënt in relatie tot participatiemogelijkheden. De onderzoeksactiviteiten moeten tevens correct zijn vastgelegd en navolgbaar zijn.

Tabel 9

Onderzoek, beeldvorming & vastlegging

	Adequaat		Inadequaat		n-waarde
	Aantal	%	Aantal	%	
Rapport AVG proof	211	81%	51	18%	262
Onderzoeksactiviteiten	157	60%	105	40%	262
Opleiding, Arbeid & vaardigheden	59	23%	203	77%	262
Gesprek met cliënt	144	55%	118	39%	262

4.2.2. Persoonsgegevens (AVG)

Vanwege het medisch geheim vermeldt de AD geen medische klachten, diagnoses, behandelingen etc. De AD verwerkt en noteert alleen de persoonsgebonden- en privacygevoelige informatie die noodzakelijk is voor de beantwoording van de onderzoeksvraag. De AD houdt rekening met het proportionaliteitsbeginsel (de inbreuk op iemands privacy moet in verhouding staan tot het doel). Van alle getoetste AD rapporten bevat 18% nog persoonsgebonden informatie en valt te bestempelen als niet AVG proof.

4.2.3. Onderzoeksactiviteiten

Dit onderdeel is slechts een feitelijke opsomming, inclusief de datum, van de onderzoeksactiviteiten van de AD. Enkele voorbeelden hiervan zijn: dossierstudie, contact cliënt, overleg VA en raadplegen takenbestand. In 60% is de vastlegging van de activiteiten adequaat. Dit duidt er in de meeste gevallen op dat het overzicht niet compleet is beschreven. Er ontbreekt bijvoorbeeld een activiteit of de datum van de activiteit.

4.2.4. Opleiding/Arbeid/Vaardigheden

Om goed in kaart te kunnen brengen of iemand bepaalde vaardigheden bezit is een compleet beeld van opleiding, stages en werkverleden essentieel. In 77% is dit inadequaat. In 23% is er voldoende informatie om tot een adequate beeldvorming te kunnen komen. Voorbeeld inadequate score: bij opleidingen ontbreekt het niveau- en of richting van de opleiding, bij arbeidsverleden wordt alleen het laatst verrichte werk vermeld of alleen de periode en ontbreekt de

functieomschrijving volledig en de vaardigheden zijn te algemeen verwoord en of helemaal verwijderd uit de AD rapportage. Voorbeeld van algemene weergave: er wordt aangegeven dat cliënt computervaardig is, zonder specificatie. Wat is dan computervaardig? Kan cliënt dan met WORD en Excel werken? Of alleen met Outlook? Opvallend is ook dat er nauwelijks hobby's worden weergegeven. Terwijl dit juist bij deze beoordeling een aanknopingspunt kan zijn naar vaardigheden die cliënt heeft.

4.2.5. Gesprek met cliënt

De AD onderzoekt aan de hand van stage, school, arbeidsverleden of delen van het dagverhaal (bijvoorbeeld hobby's) hoe cliënt kan functioneren in werk. Hij onderzoekt, door uit te vragen tegen welke participatieproblemen cliënt aanloopt, maar ook door uit te vragen wat er juist wel goed gaat in de participatie in werk. Waar heeft cliënt eventueel begeleiding bij nodig? En hoe kijkt hij/zij zelf aan tegen zijn functioneren in werk? De onderstaande tabel geeft weer hoe "het gesprek" met cliënt zich verhoudt tot de plausibiliteit van het eindoordeel AD.

Tabel 10

Gesprek met cliënt versus plausibiliteit AD							
	Totaal		Plausibel eindoordeel AD		Niet plausibel eindoordeel AD		n-waarde
	Aantal	% (n=262)	Aantal	%	Aantal	%	
Gesprek adequaat	144	55%	108	75%	36	25%	144
Gesprek inadequaat	118	45%	42	36%	76	64%	118
Totaal	262						

Het gesprek met cliënt is in 45% inadequaat, waarvan in 15% (zie tabel 8) helemaal geen gesprek heeft plaatsgevonden maar volledig schriftelijk is afgehandeld. Het item "gesprek met cliënt" kan inadequaat gescoord zijn omdat er geen gesprek heeft plaatsgevonden, maar ook omdat het gesprek onvoldoende inhoudelijk is gebleken. Voorbeelden van een inadequate score: uit de AD-rapportage blijkt niet hoe een bepaalde stage of werkperiode is verlopen, de onderbouwing waarom cliënt zijn/haar werkzaamheden niet volhield ontbreekt, of stage, school en werk zijn niet uitgevraagd en lijkt de "uitkomst" van de WAJONG beoordeling alleen besproken te zijn.

Wordt "gesprek met cliënt" afgezet tegen de plausibiliteit van het eindoordeel AD dan valt op dat in het geval het gesprek adequaat is, de plausibiliteit van het eindoordeel AD hoger is te weten 75% dan als het "gesprek met cliënt" inadequaat is. De plausibiliteit is dan 36%. Een adequaat gesprek heeft dus een positief effect op de plausibiliteit van het eindoordeel AD.

4.3. Toelichting op de bevindingen AD analyse

Als logische vervolg op het verzamelen van de gegevens en het gesprek met cliënt volgt de analyse van het arbeidsvermogen. De AD beschrijft op systematische wijze en volgens de SMBA-methode, onder welke voorwaarden cliënt kan functioneren in werk en sociale/fysieke werkomgeving. De AD doet dat met de redeneerlijnen. Welk knelpunt in werk of werkomgeving ontstaat als gevolg van welke beperking. En vervolgens welke voorwaarde/oplossing noodzakelijk en adequaat is. Aan de hand hiervan bepaalt de AD de mogelijke werksoorten tenzij bij de beschrijving van voorwaarden al duidelijk wordt dat er geen sprake is van arbeidsvermogen. Om van arbeidsvermogen te kunnen spreken, moet cliënt onder meer beschikken over basale werknemersvaardigheden en een taak kunnen uitvoeren in een arbeidsorganisatie.

De AD onderzoekt door omstandigheden uit te vragen waarin een beroep werd gedaan op de vaardigheden (zie vorige paragraaf). Hij onderbouwt of cliënt:

- Instructies van de werkgever kan begrijpen, onthouden en uitvoeren
- En afspraken met de werkgever kan nakomen

Het 2e criterium waaraan voldaan moet worden om van arbeidsvermogen te kunnen spreken is of cliënt een taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie. Een taak bestaat uit een samenhangend geheel van handelingen gericht op een zelfstandig, bewust ervaren doel, in de zin van het arbeidsresultaat. Dit arbeidsresultaat heeft een economische waarde. Om te kunnen onderbouwen of iemand voldoet aan dit criterium moet aan twee voorwaarden zijn voldaan:

- De AD moet kunnen aantonen dat cliënt een taak kan uitvoeren
- En hij moet aantonen dat cliënt die taak binnen de context van een arbeidsorganisatie kan uitvoeren

Als de VA cliënt niet 4 uur per dag belastbaar acht, maar wel 2 uur per dag, dan onderzoekt en beargumenteert de AD naast bovengenoemde criteria ook of cliënt in die 2 uur per dag het minimumloon kan verdienen.

4.3.1. Analyse arbeidsvermogen totaal

De analyse arbeidsvermogen totaal is het geheel van de redeneerlijnen werk, voorwaarden werkomgeving en voorbeelden werksoorten. De "analyse arbeidsvermogen totaal" is als geheel getoetst en daarnaast zijn de 3 onderdelen afzonderlijk van elkaar gescoord. Het is daarom mogelijk dat meerdere onderdelen inadequaat zijn of bijvoorbeeld op 1 onderdeel adequaat en 2 inadequaat. Een onjuiste analyse arbeidsvermogen kan grote gevolgen hebben, namelijk een andere uitkomst van de beoordeling.

Tabel 11**Analyse arbeidsvermogen Totaal**

	Adequaat		Inadequaat		n-waarde *
	Aantal	%	Aantal	%	
Analyse Arbeidsvermogen Totaal	88	35%	167	65%	255
Voorwaarden Arbeidsorganisatie	122	48%	133	52%	255
Voorwaarden werkomgeving	121	47%	134	53%	255
Voorbeelden werksoorten	116	45%	139	55%	255

* n-waarde = 255 omdat in 7 dossiers is er geen sprake van een analyse arbeidsvermogen door AD (zie toelichting hieronder)

35% van de "analyse arbeidsvermogen totaal" is adequaat. Dit betekent dat 65% niet adequaat is.

In 7 dossiers is er helemaal geen analyse arbeidsvermogen gemaakt. Dit is aan de orde als de AD wel betrokken is bij de beoordeling maar toch gaandeweg het onderzoek gebleken is dat cliënt op medische gronden duurzaam geen arbeidsvermogen heeft. In aanvulling hierop gebeurt ook het tegenovergestelde, namelijk dat de AD een volledige analyse maakt terwijl cliënt op medische gronden duurzaam geen arbeidsvermogen heeft. Dit is dan onnodig. Daarnaast is er door de AD geen "eigen" analyse gemaakt maar neemt de AD het over van de VA of van een eerder AD onderzoek.

4.3.2. Voorwaarden arbeidsorganisatie, voorwaarden werkomgeving en voorbeelden werksoorten

Wat opvalt is dat bij de redeneerlijnen, voorwaarden in een arbeidsorganisatie, voorwaarden in een werkomgeving en voorbeelden van werksoort, de score op adequaatheid ongeveer gelijk is. Dit is niet vreemd aangezien dit een samenhangend geheel is. Toch zijn er ook kleine verschillen. Dit is mogelijk als bijvoorbeeld voorwaarden in een werkomgeving wel beschreven wordt, maar een voorbeeld van werksoorten ontbreekt, of als het volledige kopje "voorbeelden werksoorten" uit de AD-rapportage is verwijderd. Deze 3 punten zijn dus niet altijd door de AD beschreven in het rapport, dit verklaart de verschillende aantallen op deze punten. Het ontbreken van gedeeltes van deze redeneerlijnen is van invloed op de totale analyse arbeidsvermogen.

4.3.3. Toetsen aan de criteria

De toetsing aan de criteria volgt logisch op de analyse arbeidsvermogen. De AD onderbouwt in zijn rapport of cliënt al dan niet voldoet aan de 2 criteria vanuit het schattingsbesluit. De AD beargumenteert waarom cliënt (niet) beschikt over basale werknemersvaardigheden op basis van eventuele beperkingen in activiteiten zoals het kunnen ontwikkelen van vaardigheden, het richten van de aandacht, het zelfstandig kunnen ondernemen van een enkelvoudige/meervoudige taak, het omgaan met meerderen, etc. Daarnaast beargumenteert de AD waarom cliënt een taak kan uitvoeren en waarom dit ook mogelijk is binnen de context van een arbeidsorganisatie. Aangezien het toetsen aan de criteria een onderdeel is van de analyse arbeidsvermogen, kan het niet toetsen in overeenstemming met de criteria leiden tot een niet plausibele uitkomst.

Indien cliënt tijdelijk geen arbeidsvermogen heeft moeten de AD en VA samen kijken of cliënt arbeidsvermogen zou kunnen ontwikkelen. Zij doen dit samen omdat hiervoor zowel belastbaarheidsaspecten als gegevens vanuit arbeidsdeskundig onderzoek een rol kunnen spelen. Het gaat immers om vaardigheden. Bepaalde stoornissen impliceren evident dat vaardigheden zijn beperkt. Om iedere jongere een kans te geven wordt er uitgegaan van de maximale potentiële ontwikkelmogelijkheden die hij heeft

Tabel 12**Toetsen aan de criteria**

	Adequaat		Inadequaat		n-waarde
	Aantal	%	Aantal	%	
Toetsen aan de criteria	107	42%	150	58%	257*
Arbeidsvermogen in de toekomst	85	50%	86	50%	171**

* In 5 dossiers was toetsing aan de criteria niet aan de orde (ivm op medische gronden geen AV)

** In 91 dossiers was toetsen av in de toekomst niet aan de orde.

In 58% is er niet of onvoldoende volgens de criteria onderbouwd waarom cliënt (geen) arbeidsvermogen heeft. In de meeste dossiers draait het om het niet juist, onvoldoende of onvolledig onderbouwen van het (niet) beschikken over werknemersvaardigheden. De link naar de analyse- en of de beperkingen in activiteiten wordt niet gelegd. Een voorbeeld van een inadequate score: de AD geeft aan dat cliënt geen afspraak kan nakomen en daardoor niet over werknemersvaardigheden beschikt, maar de onderbouwing door welke beperking in activiteiten hij de afspraak niet kan nakomen wordt dan niet beschreven.

4.3.4. Arbeidsvermogen in de toekomst

In dit onderzoek is er in 171 dossiers een uitspraak gedaan over het ontwikkelen van vaardigheden. Hiervan is 50% adequaat respectievelijk 50% inadequaar. Een voorbeeld is dat er niet duidelijk wordt welke vaardigheid cliënt nog kan ontwikkelen om in de toekomst mogelijk wel over werknemersvaardigheden te kunnen beschikken.

In onderstaande tabel zetten we het toetsen van de criteria af tegen de plausibiliteit van het eindoordeel AD.

Tabel 13

	Totaal		Plausibel eindoordeel AD		Niet plausibel eindoordeel AD		n-waarde
	Aantal	% (n=257*)	Aantal	%	Aantal	%	
Adequaar	108	42%	99	92%	9	8%	108
Inadequaar	149	58%	46	31%	103	69%	149
Totaal	257						

* n-waarde = 257 omdat in 5 dossiers was toetsing aan de criteria niet aan de orde is.

Wordt "toetsen aan de criteria" afgezet tegen de plausibiliteit van het eindoordeel AD dan valt op dat in het geval het toetsen aan de criteria adequaat is, de plausibiliteit van het eindoordeel AD zeer hoog is, zelfs 92%. Het effect is dus zeer positief. De plausibiliteit van het eindoordeel neemt af als het "toetsen aan de criteria" inadequaar is. Het eindoordeel AD is dan in 31% plausibel.

5. Bevindingen verzekeringsarts

Door de auditoren VA BC&K wordt antwoord gegeven op de subvraag of de door de VA verrichte beoordeling arbeidsvermogen plausibel te achten is, met andere woorden: is het eindoordeel VA aannemelijk/navolgbaar of plausibel. Bij de beoordeling van de plausibiliteit van het eindoordeel VA zijn de aspecten zoals vastgelegd in de checklist ABA/VA meegewogen door de toetsers. Deze beoordeling door de toetsers is behalve op de rapportage ook op de eigen deskundigheid en ervaring en de rest van het dossier gebaseerd.

In paragraaf 5.1 zal antwoord worden gegeven op de plausibiliteitsvraag en in de volgende paragrafen zal verduidelijking plaatsvinden waardoor het eindoordeel VA is bepaald.

In 288 dossiers is de VA betrokken geweest en heeft de VA gerapporteerd. In 7 van de 295 dossiers is geen VA-rapportage aanwezig. Deze 7 dossiers zijn niet in de onderstaande analyse betrokken.

5.1. Plausibiliteit eindoordeel VA

In onderstaande tabel is vermeld in hoeveel dossiers sprake is van bevindingen en of het VA-oordeel plausibel is.

Tabel 14

Kwaliteit van handelen VA en plausibiliteit

	Aantal	%	n-waarde
Handelen VA			
Geen bevindingen	157	55%	288
Wel bevindingen	131	45%	288
Wajong VA plausibel			
Ja	228	79%	288
Nee	60	21%	288

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 228 (79%) van de 288 getoetste dossiers de beoordeling arbeidsvermogen (Wajong) door de VA als plausibel is beoordeeld en in hoeveel dossiers sprake is van bevindingen. Niet alle bevindingen leiden tot een niet plausibel oordeel.

Kwaliteit handelen

De bevindingen ten opzichte van de plausibiliteit van het eindoordeel van de VA worden hieronder stapsgewijs vanuit de verschillende onderliggende aspecten weergegeven.

- Verzekeringsgeneeskundig onderzoek VA
 - Wijze contact verzekeringsarts met cliënt
 - Bevindingen inadequaate onderzoek VA
- Toetsen aan de criteria
 - Adequaetheid beoordeling 1-uurs-criterium en relatie tot plausibiliteit
 - Adequaetheid beoordeling 4-uurs-criterium en relatie tot plausibiliteit
 - Adequaetheid beoordeling medische aspecten BAWEVA en relatie tot plausibiliteit
 - Adequaetheid beoordeling duurzaamheid bij afwezigheid van arbeidsvermogen en relatie tot plausibiliteit
 - Gebruik ICF-terminologie

5.2. Verzekeringsgeneeskundig onderzoek VA

Om te kunnen beoordelen of de uitkomst van een beoordeling arbeidsvermogen door de VA plausibel is, is onderzocht of het verrichte onderzoek door de VA adequaat is.

Verzekeringsgeneeskundig onderzoek heeft als doel een goed beeld van de aard en ernst van de medische problematiek van de cliënt en de invloed daarvan op diens functioneren te verkrijgen (beeldvorming). De aanwezige medische problematiek bij Wajong-aanvragen is doorgaans anders van karakter dan bij b.v. een ZW of WIA-beoordeling. Zo is relatief vaak sprake van een ontwikkelingsstoornis (b.v. een verstandelijke beperking van wisselende ernst al dan niet in combinatie met b.v. ADHD, autismespectrumproblematiek of stemmingsproblematiek), persoonlijkheidsproblematiek, een aangeboren lichamelijke aandoening of een combinatie van aandoeningen.

Het onderzoek in het kader van een beoordeling arbeidsvermogen kan noodzakelijkerwijs uitgebreid zijn, maar ook meer proportioneel al naar gelang er voor de beoordeling meer relevante informatie aanwezig is en afhankelijk van de specifieke vraagstelling die beantwoord moet worden. In een MDI wordt bepaald of de VA of AD start met de beoordeling. De PB formuleert de vraagstelling die moet worden beantwoord.

Wijze waarop de VA onderzoek verricht

Indien noodzakelijk voor de oordeelsvorming verricht de VA een eigen onderzoek in de spreekkamer en voert daarbij een gericht onderzoek naar de psychische en lichamelijke toestand van de cliënt uit en verzamelt zo nodig additioneel hetero-anamnestic- en/of netwerkgegevens. Indien mogelijk kan een telefonisch spreekuur, een spreekuur middels beeldbellen of een beoordeling op dossierstukken worden overwogen. In alle gevallen moeten de bevindingen in een rapportage VA worden vastgelegd. In paragraaf 5.2.1 wordt de invloed van de wijze van contact met de cliënt ten opzichte van de plausibiliteit afgezet.

Aspecten van het verrichte onderzoek door de VA

■ Medische anamnese en ontwikkelingsanamnese

Voor de VA is de medische anamnese en ontwikkelingsanamnese bij een beoordeling arbeidsvermogen belangrijk om een goed beeld te krijgen van aanwezige (ontwikkelings)problematiek, de in de ontwikkeling ontstane en op de 18e verjaardag aanwezige beperkingen in activiteiten en participatieproblemen. Bij een laattijdige aanvraag en/of uitval tijdens studie moet over een langere periode worden teruggekeken en op meerdere ijkmomenten het arbeidsvermogen worden bepaald:

- het moment van aanvraag
- de 18e verjaardag of een later tijdstip tijdens de studie
- de periode van vijf jaar na die datum ('Amber'-periode)
- de periode waarin het arbeidsvermogen heeft ontbroken
- het moment van ontstane beperkingen in activiteiten en participatieproblemen door ziekte moet daarbij ook worden bepaald om te beoordelen of een eventueel recht op Wajong kan ontstaan

Zo nodig vraagt de VA informatie op bij de behandelende sector of verzoekt de AD om aanvullende gegevens over het functioneren op school, tijdens stages en/of werk. Indien voldoende informatie aanwezig is, is een beoordeling uitsluitend op aanwezige dossierstukken te overwegen.

■ Psychisch onderzoek

De VA verricht in de spreekkamer altijd een oriënterend psychisch onderzoek en op indicatie wordt dit uitgebreider uitgevoerd, zoals bij de aanwezigheid van een psychische stoornis. Waar nodig worden eigen onderzoeksgegevens aangevuld met informatie van de behandelende sector.

■ Lichamelijk onderzoek

Op indicatie verricht de VA een (gericht) lichamelijk onderzoek met als doel tot een goed oordeel met betrekking tot de lichamelijke beperkingen te komen. Indien de VA geen lichamelijk onderzoek verricht naar aanwezige lichamelijke problematiek, kan dit ondervangen worden door aanwezigheid van voldoende relevante informatie van de behandelende sector.

■ Dagverhaal

Uitvragen van een dagverhaal is een wezenlijk onderdeel van het verzekeringsgeneeskundig onderzoek. Hierbij moet representatief en nauwkeurig worden beschreven hoe het functioneren in de thuishouding en daarbuiten is, met aandacht voor eventuele recuperatienoodzaak (uitgedrukt in uren per dag). Indien noodzakelijk moet het functioneren over een langere periode in kaart worden gebracht. Met name bij het beoordelen of een cliënt minstens 4 uur per dag (2 uur per dag) belastbaar is, is een dagverhaal nodig om een al dan niet beperkte duurbelastbaarheid conform de standaard Duurbelastbaarheid te kunnen onderbouwen.

Vastlegging oordeel/gebruik ICF-terminologie

De verzekeringsarts moet zijn onderzoeksbevindingen in een rapportage vastleggen. Daarbij analyseert en onderbouwt de VA in een beschouwing vanuit alle relevante (dossier)informatie en eigen onderzoeksbevindingen wat de aanwezige stoornissen zijn en tot welke beperkingen in functioneren deze in het geval van de cliënt leiden. Voor de Wajong legt de VA de aanwezige stoornissen en daaruit volgende beperkingen en participatieproblemen vast in ICF-terminologie. De VA kan ter ondersteuning hierbij het MOI gebruiken. Bij de ontwikkelmogelijkheden betreft de VA de persoonlijke en externe factoren en analyseert of deze ondersteunend of belemmerend werken. Als het arbeidsvermogen ontbreekt, moet de duurzaamheid van het ontbreken daarvan door VA en/of VA en AD samen en volgens het stappenplan uit het Compendium worden onderbouwd en vastgelegd.

5.2.1. Bevindingen ten aanzien van wijze van contact VA met cliënt

In tabel 15 is gekeken naar hoe de wijze van contact door de VA met de cliënt zich verhoudt tot een plausibel eindoordeel VA. De navolgende wijzen zijn gescoord: fysiek spreekuur, telefonisch contact met cliënt, telefonisch contact met derde (ouder, familie, zorgverlener), beeldbellen of beoordeling op dossierstukken.

Tabel 15

Wijze van contact VA met cliënt versus plausibiliteit

	Totaal		Plausibel eindoordeel VA		Niet plausibel eindoordeel VA		n-waarde
	Aantal	% (n=288)	Aantal	%	Aantal	%	
Fysiek spreekuur	188	65%	157	84%	31	16%	188
Op dossierstukken	61	21%	39	64%	22	36%	61
Telefonisch (cliënt)	19	7%	16	84%	3	16%	19
Telefonisch (derde)	9	3%	6	64%	3	33%	9
Beeldbellen	11	4%	10	91%	1	9%	11
Totaal	288		228		60		

Bij een meerderheid van de beoordelingen vindt het contact tussen cliënt en VA plaats middels een fysiek spreekuurcontact (65%). Telefonisch contact met cliënt of derden vindt plaats in respectievelijk 7% en in 3% van de dossiers. In 21% wordt beoordeling op dossierstukken verricht.

Wordt de wijze van contact afgezet tegen de plausibiliteit van het eindoordeel VA, dan valt op dat in het geval de VA persoonlijk contact met cliënt zelf heeft, de plausibiliteit van het eindoordeel VA groter is. In 84% is het eindoordeel VA plausibel bij zowel een fysiek spreekuur als een telefonisch spreekuur. Bij afhandeling op dossierstukken is de plausibiliteit eindoordeel VA lager (64%).

Bij de overige wijzen van contact (beeldbellen en telefonisch contact met een derde) betreft het kleine aantallen.

5.2.2. Bevindingen inadequaat onderzoek VA

In deze paragraaf wordt gekeken naar de geconstateerde bevindingen op deelaspecten van het verrichte verzekeringsgeneeskundige onderzoek. Het gaat om de in paragraaf 5.2 vermelde en toegelichte onderzoeksaspecten: medische anamnese/ontwikkelingsanamnese, psychisch onderzoek, lichamelijk onderzoek en dagverhaal. Met andere woorden: er is gekeken naar wat maakt dat de toetsers het onderzoek VA als inadequaat beoordelen. Aangezien inadequaat uitgevoerde onderzoeksaspecten medebepalend zijn voor de uiteindelijke plausibiliteit van het eindoordeel VA, is inzicht hierin van belang om aanbevelingen ten aanzien van verbetering te kunnen doen.

In onderstaande tabel zijn de inadequate scores op de 4 genoemde deelaspecten van het VA-onderzoek weergegeven zoals gescoord in de 288 dossiers. In de eerste kolom is het aantal dossiers vermeld waarop het desbetreffende aspect inadequaat is gescoord. Niet in alle dossiers zijn alle deelaspecten aan de orde. Bij een beoordeling op de dossierstukken kan bijvoorbeeld geen psychisch en/of lichamelijk onderzoek worden uitgevoerd. Bij afwezigheid van lichamelijke problematiek is een lichamelijk onderzoek ook bij een fysiek spreekuuronderzoek niet geïndiceerd.

De vermelde inadequate scores op de 4 belichte onderzoeksaspecten worden afgezet tegen de plausibiliteit van het eindoordeel VA.

Tabel 16

Bevinding inadequate onderzoeksaspecten versus plausibiliteit VA

Aspect	Plausibel eindoordeel VA		Niet plausibel eindoordeel VA		n-waarde
	Aantal	%	Aantal	%	
Dagverhaal inadequaat	52	36%	33	64%	52
Medische anamneses / Ontwikkelingsanamnese inadequaat	37	24%	28	76%	37
Psychisch onderzoek inadequaat	33	48%	17	52%	33
Lichamelijk onderzoek inadequaat	12	33%	8	67%	12

Uit de tabel komt naar voren dat bij een inadequate score op de 4 vermelde onderzoeksaspecten per aspect in meer dan de helft van de dossiers sprake is van een niet plausibel eindoordeel.

Voorbeelden van inadequate scores op bovengenoemde onderzoeksaspecten:

■ **Dagverhaal inadequaat (64%)**

Bij een ernstige angststoornis met dwangmatig gedrag is niet duidelijk in kaart gebracht hoe dit van invloed is op het functioneren. Niet duidelijk is hoeveel tijd per dag cliënt kwijt is met het uitvoeren van dwanghandelingen, of er door de angststoornis sprake van een verhoogde rust- en recuperatiebehoefte of hoe het activiteitenpatroon beïnvloed wordt door de angstproblematiek. In deze casus was voor het aannemen van een beperking ten aanzien van het 4-uurs criterium (en 1-uurs criterium) een goed uitgevraagd dagverhaal nodig en zou de categorie die leidt tot een urenbeperking (energetisch beperkt) benoemd en gemotiveerd moeten worden (standaard Duurbelastbaarheid).

- Medische anamnese/ontwikkelingsanamnese inadequaaf (76%)
Bij gecombineerde angst- en stemmingsproblematiek en doofheid zijn de aard en ernst van de klachten en ervaren belemmeringen onvoldoende uitgevraagd. Door de beperkte beeldvorming en ontbreken van medische informatie van de behandelende sector is hierdoor onvoldoende duidelijk wat de beperkingen in activiteiten en participatieproblemen zijn.
- Psychisch onderzoek inadequaaf (52%)
Bij een lichte verstandelijke beperking gecombineerd met andere ontwikkelingsproblematiek, wordt het psychisch onderzoek verricht in bijzijn van een AD, begeleider en curator. Volgens de standaard onderzoeksmethoden is geen goed psychisch onderzoek mogelijk bij aanwezigheid van (zoveel) derden.
- Lichamelijk onderzoek inadequaaf (67%)
Bij aanwezigheid van de diagnose fibromyalgie gesteld door de VA wordt geen lichamelijk onderzoek verricht. Vervolgens worden zonder onderbouwing diverse beperkingen in activiteiten aangenomen als gevolg van fibromyalgie. In het dossier is evenmin informatie van een behandelaar aanwezig die de aangenomen activiteitenbeperkingen op lichamelijk gebied kunnen verklaren.

5.3. Toetsen aan de criteria

De VA moet bij een beoordeling arbeidsvermogen beoordelen of een cliënt:

- niet vaker dan eens per uur bijsturing nodig om een substantiële onderbreking van het arbeidsproces te voorkomen (**1-uurs criterium**).
- op elke dag van de week in totaal ten minste 4 uur per dag belastbaar is. Een beperking op dit beoordelingspunt moet inzichtelijk en volgens de Standaard 'Duurbelastbaarheid in arbeid' (Standaard, herziene versie uit 2015) worden onderbouwd (**4-uurs criterium**). Wanneer cliënt minder dan vier uur aaneengesloten belastbaar is, moet de VA eveneens beoordelen of binnen de 24-uurscyclus een zodanige recuperatie mogelijk is dat cliënt na recuperatie nog enige tijd aaneengesloten belastbaar is (bijvoorbeeld: twee uur belastbaar – recuperatieperiode – twee uur belastbaar).
- indien cliënt niet 4 uur per dag belastbaar is, moet de VA tevens beoordelen of cliënt dan wel ten minste 2 uur per dag belastbaar is (én moet de AD onderzoeken of cliënt ten minste het wettelijk minimumloon kan verdienen).
- een derde criterium dat zo nodig beoordeeld moet worden, zijn de **basale werknemersvaardigheden**. Deze vaardigheden zijn nodig om instructies van een werkgever te kunnen begrijpen, onthouden en uitvoeren en afspraken met een werkgever na te kunnen komen. Of een cliënt voldoet aan de basale werknemersvaardigheden, wordt beoordeeld door de VA en AD samen, aangezien zowel belastbaarheidsaspecten als gegevens uit arbeidskundig onderzoek hierbij een rol spelen. De VA beoordeelt aspecten zoals het kunnen ontwikkelen van vaardigheden, richten van de aandacht, zelfstandig kunnen ondernemen van een enkelvoudige of meervoudige taak, omgaan met meerderen, etc.

Het 4e criterium (een taak in een arbeidsorganisatie kunnen uitvoeren) wordt door de AD beoordeeld.

Er is sprake van arbeidsvermogen als wordt voldaan aan alle vier criteria. Bij het ontbreken van arbeidsvermogen moet de duurzaamheid van het ontbreken daarvan worden beoordeeld en vastgelegd. Dit gebeurt volgens het stappenplan uit het Compendium, door VA en AD samen.

5.3.1. Adequaatheid beoordeling 1-uurs-criterium en relatie tot plausibiliteit

Tabel 17

Oordeel 1-uurs criterium versus plausibiliteit VA

	Totaal		Plausibel eindoordeel VA		Niet plausibel eindoordeel VA		n-waarde
	Aantal	% (n=43)	Aantal	%	Aantal	%	
Adequaaf	23	54%	21	91%	2	9%	23
Inadequaaf	20	46%	2	10%	18	90%	20
Totaal	43		23		20		

Uit de tabel blijkt dat in 46% sprake is van een inadequate score op dit beoordelingspunt. Bij een adequate score ten aanzien van het oordeel 1-uurs criterium is sprake van een hoge plausibiliteit van het eindoordeel VA (91%).

Voorbeeld inadequate score:

- Bij aanwezigheid van stemmingsproblematiek in combinatie met een lichte verstandelijke beperking wordt zonder adequate weging beperkt ten aanzien van het 1-uurs criterium. Echter, uit onder meer het dagverhaal en de medische anamnese blijkt dat cliënt is staat is tot het verrichten van de dagelijkse routinehandelingen en zelfstandig diverse activiteiten buitenshuis verricht.

5.3.2. Adequaatheid beoordeling 4-uurs-criterium en relatie tot plausibiliteit

Door de VA is van de 288 dossiers in 57 gevallen een beperking op het 4-uurs criterium gegeven. Een inadequate score op dit criterium leidt tot het ontbreken van arbeidsvermogen en kan van invloed zijn op de plausibiliteit van het eindoordeel VA.

In tabel 18 is de adequaatheid van een beperking op het 4-uurs criterium afgezet tegen de plausibiliteit van het eindoordeel VA.

Tabel 18

Oordeel 4-uurs criterium versus plausibiliteit VA							
	Totaal		Plausibel eindoordeel VA		Niet plausibel eindoordeel VA		n-waarde
	Aantal	% (n=57)	Aantal	%	Aantal	%	
Adequaaf	28	49%	23	82%	5	18%	28
Inadequaaf	29	51%	7	24%	22	76%	29
Totaal	57		30		27		

Uit tabel 18 blijkt dat in 51% sprake is van een inadequate score op dit beoordelingspunt. Bij een adequate score ten aanzien van het oordeel 4-uurs criterium is sprake van een hoge plausibiliteit van het eindoordeel VA (82%).

Voorbeeld inadequate score:

- Bij een stemmingsstoornis wordt zonder argumenten en niet volgens de standaard Duurbelastbaarheid beperkt op het 4-uurs criterium.

5.3.3. Adequaatheid beoordeling (medische aspecten) van basale werknemersvaardigheden en relatie tot plausibiliteit

De toetsers hebben in 112 van de 288 dossiers aangegeven dat de door de VA aangenomen beperkingen die ten grondslag liggen aan de basale werknemersvaardigheden inadequaaf zijn beschreven. Een inadequate score op dit criterium kan van invloed zijn op de plausibiliteit van het eindoordeel VA.

In tabel 19 is de adequaatheid van het oordeel over de door de VA aangenomen beperkingen die ten grondslag liggen aan de basale werknemersvaardigheden afgezet tegen de plausibiliteit van het eindoordeel VA.

Tabel 19

Oordeel medische aspecten basale werknemersvaardigheden versus plausibiliteit							
	Totaal		Plausibel eindoordeel VA		Niet plausibel eindoordeel VA		n-waarde
	Aantal	% (n=112)	Aantal	%	Aantal	%	
Adequaaf	88	79%	83	94%	5	6%	88
Inadequaaf	24	21%	2	8%	22	92%	24
Totaal	112		85		27		

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 21% is sprake is van een inadequate score op dit beoordelingspunt. Bij een adequate score ten aanzien van het oordeel de medische aspecten van de basale werknemersvaardigheden is sprake van een hoge plausibiliteit van het eindoordeel VA (94%).

Voorbeeld inadequate score:

- Bij gecombineerde problematiek neemt de VA zonder onderbouwing ernstige beperkingen aan ten aanzien van medische aspecten die ten grondslag (kunnen) liggen aan de basale werknemersvaardigheden zonder dit toe te spitsen op de cliënt.

5.3.4. Adequaatheid beoordeling duurzaamheid bij afwezigheid van arbeidsvermogen en relatie tot plausibiliteit

Door de VA is van de 288 dossiers in 176 gevallen de duurzaamheid beoordeeld. Een inadequate score op beoordeling van de duurzaamheid bij afwezigheid van arbeidsvermogen kan van invloed zijn op de plausibiliteit van het eindoordeel VA.

Tabel 20

Oordeel duurzaamheid bij afwezigheid arbeidsvermogen versus plausibiliteit							
	Totaal		Plausibel eindoordeel VA		Niet plausibel eindoordeel VA		n-waarde
	Aantal	% (n=176)	Aantal	%	Aantal	%	
Adequaat	131	74%	117	89%	14	11%	131
Inadequaat	45	26%	6	13%	39	87%	45
Totaal	176		123		53		

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 26% sprake is van een inadequate score ten aanzien van de beoordeling van de duurzaamheid. Bij een adequate score ten aanzien van het oordeel duurzaamheid bij afwezigheid van arbeidsvermogen is sprake van een hoge plausibiliteit van het eindoordeel VA (89%).

Voorbeeld inadequate weging en onderbouwing duurzaamheid bij het ontbreken van arbeidsvermogen:

- Bij aanwezigheid van autisme en migraine wordt onvoldoende onderbouwd dat betrokkene niet minstens 4 uur per belastbaar is. De beoordeling heeft niet plaats gevonden volgens de standaard Duurbelastbaarheid. Vervolgens wordt de duurzaamheid evenmin volgens het Compendium en daarin opgenomen stappenplan onderbouwd. Gesteld wordt dat bij adequate behandeling en begeleiding op termijn toename van functionele mogelijkheden te verwachten is. Welke behandeling/ontwikkeling kunnen leiden tot het wel voldoen aan het 4 uren criterium wordt niet geanalyseerd. Ook ontbreekt een analyse van ondersteunende en belemmerende persoonlijke en/of externe factoren ten aanzien van ontwikkelmogelijkheden.

5.3.5. Gebruik ICF-terminologie/MOI

Bij een analyse arbeidsvermogen moet de beoordeling volgens het Compendium en de daarin beschreven SMBA-methode plaats vinden. De toetsers hebben in 17 dossier opgemerkt dat de VA geen ICF-terminologie heeft gehanteerd danwel het MOI niet zichtbaar heeft gebruikt om beperkingen in activiteiten en participatieproblemen te beschrijven. Een inadequate score op dit punt leidt niet tot een niet plausibel oordeel voor de VA.

6. Conclusies

6.1. Conclusies

- Hoofdvraag: Is de beoordeling van het arbeidsvermogen juist?
 - In 166 van de 295 dossiers is de integrale beoordeling juist (56%).
 - In 10 dossiers is sprake van een onjuiste beoordeling van het uitkeringsrecht (3%).
 - In 119 dossiers is sprake van een beoordeling die nader te bepalen (41%) is.
- Subvraag: Hoe vaak is het eindoordeel van de PB, AD en VA plausibel?
 - Het handelen van de PB is in 91% van de getoetste dossiers plausibel
 - Het handelen van de AD is in 57% van de getoetste dossiers plausibel
 - Het handelen van de VA is in 79% van de getoetste dossiers plausibel

Colofon

Uitgave

UWV [SMZ/BC&K]

Naam document

Rapport onderzoek Wajong 2024

Verantwoordelijke

Businessmanager Kwaliteit

Opsteller

SMZ/BC&K Auditorenteam

Review rapport door**Versienummer**

v1.0

Status

Definitief

Volg ons

Disclaimer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm, of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van UWV.

UWV © 2025